

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/111/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244780
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1111244780.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. W., bývajúcej v X. zastúpenej AK FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody vo výške 34 119,37 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 C 205/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. novembra 2015 sp. zn. 2 Co 465/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. novembra 2015, sp. zn. 2 Co 465/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Tvrdila, že škoda jej vznikla zanedbaním náležitého bankového dohľadu Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) nad činnosťou Podielového družstva slovenské investície, ktorému zverila svoje financie za účelom ich zhodnotenia, zaznamenala však finančnú stratu, za ktorú zodpovedá štát.

2. Žalovaná sa bránila, že NBS nezanedbala bankový dohľad.

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. februára 2014 č. k. 4 C 205/2011-97 a/ zamietol návrh žalobkyne na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, b/ zamietol návrh žalobkyne na zaplatenie sumy 34 119,37 eur s príslušenstvom, c/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Výrok rozhodnutia vo veci samej odôvodnil neopodstatnenosťou žaloby danou tým, že NBS nezanedbala bankový dohľad, žalobkyňa nepreukázala vznik škody rovnako ako nepreukázala nesprávny úradný postup a ani vznik príčinnej súvislosti medzi škodou a postupom, v dôsledku čoho žalobkyňa nemá právo na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Proti výroku b/ rozhodnutia podala žalobkyňa odvolanie.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 18. novembra 2015 sp. zn. 2 Co 465/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Výrok, ktorým potvrdil rozsudok odôvodnil vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutie prvostupňového súdu) je vecne aj právne nesprávne, a konanie (prvostupňové aj odvolacie) je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 11/1998). Podľa jej názoru odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobkyne svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Nepřípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal alebo ju ani nespomenul. Skutočnosť, že bez vysvetlenia opomenul pre účastníka konania priaznivú judikatúru, sama osebe významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozsudku, taktiež ide o jav, ktorý oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia, a preto ju v rozhodovacej praxi krajského súdu nemožno tolerovať. Následne namietala nedoručenie vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobkyne, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 13.1.2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike). Podľa ustálenej súdnej judikatúry uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Podľa jej názoru rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. Uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. V zmysle uvedeného má za to, že dovolanie je prípustné a dôvodné. Tým, že okresný súd, ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, umožnili, aby aj v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Odvolací súd, rovnako aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne žalobkyňou navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu PDSI o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobcu ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne sa stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu a navrhla alternatívne dovolanie žalobkyne zamietnuť alebo odmietnuť.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ďalej len („CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

9. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (07. januára 2016), t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

10. Za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy bolo dovolanie spôsobilé vyvolať sledovaný právny účinok pri tzv. vadách zmätočnosti (§ 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.), i keď jeho prípustnosť z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplývala; v takom prípade vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. prípustnosť dovolania nezakladali, na takto prípadne uplatnené dovolacie dôvody nebolo možné prihliadať (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 90/2011, 4 Cdo 588/2015, 5 Cdo 424/2015, 6 Cdo 26/2016, 7 Cdo 36/2016, 8 Cdo 27/2016).

11. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

12. Dovolateľka v dovolaní voči potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu namietala, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

13. O vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, keď sa účastníkovi odníme možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že k odvolaniu žalobkyne (č. l. 117 spisu) sa písomne vyjadrila žalovaná (č. l. 132 spisu), žalobkyňa (dovolateľka) ale nemala možnosť sa dozvedieť o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie žalovanej nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalobkyni došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) a tým k odňatiu jej možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

16. V okolnostiach preskúmvanej veci dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu vykazuje znaky relevantné z hľadiska namietanej vady zmätočnosti. Rešpektujúc právne účinky podaného dovolania, ktoré v konaní nastali, dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súvisiace rozhodnutie o trovách odvolacieho konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

17. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.